

CAF-team niet de veroorzaker van toeslagenaffaire

Rotterdam, 4 juli 2024

Het CAF-team ligt al jaren onder vuur omdat ze de toeslagenaffaire veroorzaakt zouden hebben. Daarom is het gehele werk van dit team anderhalf jaar grondig onderzocht door forensische accountants van KPMG. Vorige week stuurde de demissionaire staatssecretaris Van Rij een nota en het onderzoeksrapport naar de Tweede Kamer waarin de resultaten van dit onderzoek staan. De conclusies zijn verbijsterend. Het CAF-team heeft al die jaren prima werk geleverd.

Volgens de NCF zijn de beschuldigingen aan het adres van het CAF-team al die tijd onterecht geweest. Volgens ons was bij het ministerie al jaren bekend dat het CAF-team de toeslagenaffaire niet veroorzaakt heeft. Toch heeft het ministerie de term “CAF” vaak genoemd in communicatie over de toeslagenaffaire. Mede hierdoor was er veel politieke aandacht voor het CAF-team. Premier Rutte vond het werk van het CAF-team zelfs “onwettig”. En toen het ministerie aangifte tegen de eigen medewerkers deed, vermeldde de aangifte meer dan dertig keer “CAF”. De NCF heeft al die tijd gezegd dat dit zeer onterecht was.

Nu blijkt dit ook uit het onderzoek. De staatssecretaris concludeert dan ook dat het CAF-team in de toeslagenaffaire een onevenredig aandeel in het politieke en maatschappelijke debat kreeg toegewezen. Het CAF-team heeft altijd binnen de gekregen opdracht gewerkt en zelfs als met de kennis van nu teruggekeken wordt, is op 99% van alle CAF-dossiers niks inhoudelijks aan te merken. Het CAF-team heeft absoluut de toeslagenaffaire niet veroorzaakt!

Het CAF-team werkte in een tijd waarin de politieke opdrachtgevers etnisch profileerden door bepaalde vormen van fraude aan te duiden met een term als “Bulgarenfraude”. De gehele Belastingdienst werd flink opgehitst om stevig fraudebeleid uit te voeren. Het CAF-team is zelfs opgericht om precies dit type fraude aan te pakken. Blijkbaar heeft dit team zich nooit gek laten maken door de politieke leiding die qua etnisch profileren zo uit de bocht vloog.

Toch kreeg het CAF-team de volle laag de afgelopen jaren. De medewerkers van het CAF-team hebben hier erg onder geleden. Dit gebeurde in het maatschappelijke debat, door de pers en politiek maar ook deels door de werkgever Financiën. Het ministerie heeft de term “CAF” veel te vaak gebruikt in communicatie over de toeslagenaffaire en uiteindelijk heeft het ministerie zelfs een onterechte aangifte gedaan tegen zijn eigen personeel. In deze aangifte stond meer dan dertig keer het woord “CAF”. Ook toen was bij het ministerie al bekend wat ze nu toegeven in de nota. Het CAF-team heeft de toeslagenaffaire niet veroorzaakt.

Alles wat vorige week bekend is geworden, was vijf jaren geleden ook bekend. Het leed voor het CAF-team had dus voorkomen kunnen worden.

Er was in 2019 alle reden bij om kritisch te zijn op de werkwijzen van de gehele Belastingdienst. Maar dit doe je juist niet door een kleine groep medewerkers zoveel schuld in de schoenen te schuiven (de omvang van het CAF-team is in totaal nog geen 10fte geweest). De bestuurlijke nota van de staatssecretaris zegt dat het CAF-team een “onevenredig aandeel in het politieke en maatschappelijke debat kreeg toegewezen”. Dit klopt, maar het is niet volledig. Het ministerie heeft namelijk zelf ook een onevenredig aandeel van de aandacht bij het CAF-team gelegd, met name door in de aangifte tegen de Belastingdienst dus meer dan dertig keer “CAF” te noemen.

De NCF begrijpt dat het in de toeslagenaffaire voor de top van het ministerie van Financien erg moeilijk is geweest om onder de grote druk van pers en politiek te moeten werken. Als de Tweede Kamer om zoveel informatie vraagt, is het ingewikkeld om zowel de Tweede Kamer volledig te informeren als je medewerkers te beschermen tegen onterechte beschuldigingen. Maar juist als de maatschappij op zoek is naar een schuldige hoor je als werkgever voor al je personeel te gaan staan en ervoor te zorgen dat er niet een kleine groep als zondebok uitgepikt kan worden.

Bij het CAF-team ging dit volledig mis. Het CAF-team is in 2020 opgeheven zonder goede reden. Het ministerie deed een aangifte tegen de Belastingdienst en noemde hierin meer dan dertig keer “CAF”. Op deze manier heeft het ministerie zelf de indruk gewekt dat het CAF-team (een groot deel van) de oorzaak was. Tegelijkertijd is al die tijd bekend geweest dat de medewerkers van het CAF-team niet de veroorzakers van de toeslagenaffaire waren. Daarom is het nu tijd dat het ministerie de onterechte veelvuldige benadrukking van het CAF-team in de aangifte rechtzet.

Albert van der Smissen
Thijs Koelen